

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра німецької філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Література країн, мова яких вивчається (німецька)

Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)

Освітня програма «Німецька мова і література»

Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша -- німецька
Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “ ” серпня 2021 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Література країн, мова яких вивчається
Викладач (-і)	Шацька Галина Миколаївна
Контактний телефон викладача	0503733618
E-mail викладача	Halyna.shatska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний: лекції, семінарські заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	четвер 15.30
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Курс «Література країн, мова яких вивчається (німецька)» має на меті забезпечити студентів знаннями про основні періоди, літературні течії і напрямки в німецькомовній літературі, познайомити їх з творчістю найвидатніших письменників німецькомовних країн та розвинути у них навички літературного аналізу. Зміст дисципліни охоплює основні концепції і теорії дослідження німецької літератури, ознайомлення з фаховою літературознавчою термінологією, аналіз основних літературних епох, напрямків, їх визначних представників та основних творів, літературознавчі проблеми (зокрема, такі як тематично-образний дискурс у тяглоті епох, наприклад «Образ Вертера від Кляйста через Гете до Пленцдорфа», «Жіноча фаустіана» тощо) та формування у студентів цілісного уявлення про літературний процес у німецькомовному просторі від витоків до ХХ сторіччя. Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Література країн, мова яких вивчається?» є фаховою дисципліною, яка вивчається упродовж 8 семестру і пов'язана з такими дисциплінами: «Історія німецької мови», «Стилістика німецької мови», «Країнознавство». Зміст дисципліни включає також специфіку фахової термінології, методи дослідження явищ сучасної німецькомовної літератури мови, аналіз сучасних поглядів на дискусійні літературознавчі проблеми. Зазначений курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через пошук, читання і реферування німецькомовної наукової літератури та різноманітних інформаційних онлайн-джерел.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Курс літератури країн, мова яких вивчається (у даному випадку -- німецькомовних країн) набуває для студентів факультетів іноземних мов на даному етапі суспільного розвитку України та міжкультурної комунікації у Європі особливого значення, оскільки він передбачає формування у випускників-бакалаврів основи для розуміння культурно-історичного процесу в німецькомовних країнах від раннього середньовіччя до початку ХХ сторіччя, що створить базу для їхньої активної та безперешкодної інтеграції в європейський культурний та політичний простір. Мета курсу передбачає, що студент у підсумку повинен оволодіти знаннями про: • основні літературні епохи та течії в історії німецькомовної літератури у Німеччині, Австрії та Швейцарії та суспільно-історичні умови виникнення цих течій; • -тематику, проблематику, ідейний зміст та стильові особливості творів провідних німецькомовних письменників і вплив, який їхня творчість мала на розвиток європейської літературної традиції; факти біографії письменників, що вплинули на формування їхнього світогляду і творчості; • - біографії письменників, твори яких рекомендовані для прочитання, знати зміст	

творів, їх жанрово-стильові особливості;

- - тексти основних художніх творів та критичну літературу з їхньою інтерпретацією; проблематику, ідейний зміст та стильові особливості, їх місце в літературному процесі та вплив їх творчості на розвиток європейської літературної традиції;
- - понятійний апарат, термінологію та категорії дисципліни;

4. Програмні компетентності

У процесі вивчення дисципліни студенти першого (бакалаврського) рівня освіти згідно освітньо-професійної програми у відповідності до Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 035 «Філологія» повинні розвинути **загальні та фахові компетентності** і в підсумку продемонструвати відповідні **результати навчання**.

Загальні компетентності:

- Усвідомлювати цінності громадянського суспільства, визнавати верховенство права.
- Розвивати здатність зберігати та примножувати моральні, культурні і наукові цінності суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку літературного процесу як складової культури людства.
- Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями з іноземної мови, мовознавства, літературознавства.
- Здатність до абстрактного і логічного мислення, аналізу і синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності.
- Здатність проводити наукові дослідження у галузі теорії літератури та літературознавства.

Фахові компетентності:

- Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку німецькомовної літератури від давнини до ХХ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу.
- Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- Здатність висловлювати власну думку про прочитане, аргументувати її та дискутувати з опонентами;
- Володіння знаннями про специфіку літературного процесу та соціально-історичні передумови значних літературних явищ у німецькомовних країнах та формування розуміння ролі літератури і письменника як особистості в суспільно-політичних процесах різних історичних формацій; самостійне поглиблення знань історії німецької літератури.

5. Програмні результати навчання

- Студент повинен:
- вільно спілкуватися державною та німецькою мовою з професійних питань;
- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;
- використовувати інформаційні й комунікаційні технології для розв'язання складних проблем у професійній діяльності;
- знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної

спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності та міжкультурній комунікації;

- розуміти основні науково-дослідницькі проблеми у галузі літератури та літературознавства та вміти застосовувати доцільні інноваційні підходи для їхнього розв'язання;
- знати й розуміти загальні властивості літератури як мистецтва слова та історію німецької літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності;
- знати норми літературної мови і вміти вирізняти на їхньому фоні жаргонізми, діалектизми тощо, використані автором у тексті з метою досягнення художньої мети;
- аналізувати й інтерпретувати програмні літературні твори, визначати їхню специфіку і місце у літературному процесі;
- здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів;
- мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі літератури;
- знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
- Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації
- Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати
- Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності
- Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють
- Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя
- Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності
- Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
практичні заняття	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	035 Філологія	4	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Tema 1. Die Literatur des Früh- und Hochmittelalters (VI.-XII- Jh.)	2		3
1.1. Germanische Dichtung. Göttersagen.			
1.2. Tragik in den Heldensagen. Heldenepos.			
1.3. Christliche Stabreimdichtung.Ottonische Renaissance.			
Tema 2. Die Ritterdichtung. Der Minnesang. (1150-1500)	2	2	9
2.1. Die neue höfische Kultur. Neue Rolle der Dame.			
2.2. Der ritterlich-höfische Roman.			
2.3. Der Minnesang.			
Tema 3. Die Literatur im Zeichen des Humanismus, Renaissance und Reformation (1480-1600)	2		3
3.1. Die wirtschaftlich-wissenschaftliche Grundlagen des deutschen Humanismus.			
3.2. Die satirische Tradition des deutschen Humanismus. S. Brandt, E. Rotterdam.			
3.3. Die Rolle Martin Luthers für die deutsche Literatur.			
Tema 4. Die Barockliteratur (XVII.Jh.)	2	2	9
4.1. Die Entstehung der Nationalliteratur. Die Rolle der Sprachgesellschaften.			
4.2. Neue Formen und Gattungen in der Lyrik. M- Opitz.			
4.3. Die Ausbildung des deutschen Romans. H.J.Chr. von Grimmelshausen. „Simplizissimus“			
Tema 5. Die Literatur der Aufklärung und Klassik. „Sturm-und Drang“-Bewegung (XVIII.-Anf. des XIX. Jh.)	2		3
5.1. Allgemeine Tendenzen in der Aufklärung.			
5.2. G.E.Lessing und seine Rolle in der Literatur.			
5.3. “Sturm-und-Drang“-Bewegung. Das neue Genie-Ideal in der Literatur. Die „stürmerischen“ Goethe und Schiller.			
Tema 6. Die Wesenszüge der deutschen Romantik (XIX Jh.)	2	2	9
6.1. Die Frühromantik (1797-1801). Novalis, L. Tieck.			
6.2. Die Hochromantik (1801-1805). C.Brentano, A. v. Chamisso.			
6.3. Die Spätromantik (1806-1815). H.v.Kleist, E.Th.W. Hofmann, W. Hauff			
Tema 7. Der poetische Realismus. Die Biedermeierkultur. (XIX Jh.)	2	2	9
7.1. Die Quellen und Grundlagen des poetischen Realismus in Deutschland und in der Schweiz. Die Novelle als Gattung Th. Storm, G. Keller. Der Roman im poetische Realismus. Th. Fontane „Effi Briest“.			
7.2. Die Biedermeierkultur. Das Volkstheater in Wien.			
7.3. Das „junge Deutschland“ und H. Heine.			
Tema 8. Die Literaturrichtungen um das Jahrhundertwende (XIX. - Anf. des XX.Jh.)	2	2	9
8.1. Der Naturalismus. G.Hauptman.			
8.2. Die symbolistische Lyrik: S. George, R.M.Rilke, H.v.Hofmannsthal. Die Novellen von A. Schnitzler.			
8.3. Dadaismus:			
Tema 9. Die Wiener Moderne. Expressionismus. (1890-1920)	2		3
9.1. Die Wiener Moderne. Der Jugendstil und Kunst und Literatur.			
9.2. Die expressionistische Lyrik. „Menschheitsdämmerungen“.			
9.3. Expressionistische Prosa: A.Döblin, F. Kafka, L. Frank.			

Тема 10. Die Literatur der 20er Jahre: die Herausbildung des neuen Romans.		2		3
10.1. Der intellektuelle Roman: Thomas Mann, H.Hesse.				
10.2. Der satirische und historische Roman: H.Mann, L.Feuchtwanger.				
10.3. Das epische Theater von B.Brecht.				
Разом		20	10	60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Після завершення курсу студент отримує залік на основі оцінок за практичні заняття та підсумковий контроль. Максимальна кількість балів, які студент може отримати (за умов відвідування усіх лекцій, практичних занять, написання творчого завдання та контрольного тесту складає 100 балів. Види контролю: поточний (усне/письмове опитування на практичному занятті); творча робота, підсумковий (заліковий тест). Розподіл балів за семестр Аудиторна / індивідуальна / самостійна робота 45 балів (5 балів — відповідь на практичному занятті, 2 бали за тест на лекції) Творче завдання: – Творча робота: 10 балів – Заліковий тест 25 балів – Індивідуальне завдання 20 балів Разом 100 балів			
Вимоги до письмових робіт	Творча робота: - Перевтілення: Студенти повинні охарактеризувати героя твору з точки зору інших дійових осіб (наприклад, після кіносемінару за фільмом “Гете”, де опрацьовується тема “Нове бачення генія в русі “Бурі і натиску” дійові особи характеризують молодого Гете). - Творчий аналіз: Студенти повинні письмово викласти особисту точку зору до проблеми, зображеної у художньому творі (наприклад, після прочитання роману “Еффі Бріст” Теодора Фонтане - тема “Чому зруйнувалося щастя Еффі Бріст?”			
Семінарські заняття	Відповідь студента на практичному занятті оцінюється за 4-бальною системою: 5 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв’язання поставлених перед ним завдань. 4 бали – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних			

	знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань. 3 бали – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача. 2 бали – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача. Максимальний бал за роботу на практичному занятті - 5 .
Умови допуску до підсумкового контролю	Допуск до підсумкового контролю передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 75 балів, мінімум 45 балів), що враховує навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час аудиторних годин, за індивідуальне завдання та за написання творчої роботи.
Підсумковий контроль	Семестровий контроль здійснюється у формі заліку. У випадку, коли студент за результатами поточного контролю, індивідуальної та письмової роботи набирає 50 і більше балів і не має невідпрацьованих пропущених занять та негативних оцінок, він отримує залік автоматично. У випадку, коли окремі із вищенаведених умов не витримані, студент здає залік у формі тесту, на який виносяться всі питання, що вивчалися впродовж семестру. Підсумкове тестування (d-learn) передбачає максимальну оцінку 25 балів. Самостійна робота включається у поточний та підсумковий контроль. Максимальна кількість балів за залік – 100 балів (А). Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №1, користується правом перескладання заліку за відомістю №2 на консультація викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).
8. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи:</u> Програмою курсу передбачена 1 творча робота із максимальною оцінкою 10 балів, індивідуальне завдання (проект/презентація) з оцінкою 20 балів і підсумковий тест з оцінкою 25 балів. <u>Академічна доброчесність:</u> Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування. <u>Відвідування занять</u> Студент зобов'язаний відвідувати лекційні та практичні заняття, а також виконувати самостійну роботу, необхідну для підготовки до практичних занять і письмових робіт. Пропуски практичних занять без поважних причин знижують рейтинг студента, оскільки зменшують кількість балів, які виводяться шляхом додавання оцінок,	

отриманих студентом на практичних заняттях. Студент, який пропустив практичне заняття з поважної причини, має право на відпрацювання цього практичного заняття під час консультації.

- Студент повинен вчасно приходити на заняття. Викладач може не допустити студента до заняття, якщо він/вона спізнився без поважної причини.
- У випадку пропуску половини більше занять без поважної причини, студент може бути не допущений до підсумкового контролю (тесту), або його/її підсумкова оцінка буде знижена;
- Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю;
- Студент має брати активну участь у дискусіях на практичних заняттях;
- Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях;
- Студент на свій вибір має зробити переклад 5 різножанрових текстів, що виносяться на індивідуальну роботу;
- Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю;
- Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань.
- У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, студент отримує «0» балів.
- Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету;
- Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

9. Рекомендована література

1. Abriss der deutschsprachigen Literatur. Von ihren Anfängen bis zur Gegenwart. Lehr- und Arbeitsbuch. Neufassung von M. Mittermayer und G. Klaushoffer. – Wien: W. Braunmüller, Universitätsbuchhandlung Ges.m.b.H.A., 1993. – 392 S.
2. Deutsche Literaturgeschichte. Von den Anfängen bis zur Gegenwart. 3-te, überarb. Auflage. – Stuttgart, J.B. Metzlersche Verlagsbuchhandlung, 1989. – 622 S.
3. Fiskowa S. Geschichte der deutschen Literatur in Perioden, Entwicklungsrichtungen, Ideen und Namen. Methodisches Handbuch. – Львів: ПАІС, 2003. – 339 с.
4. Frenzel E., Frenzel H. A. Daten deutscher Dichtung. Chronologischer Abriss der deutschen Literaturgeschichte. Bd. 1 – 2. 26. Auflage. – München: Deutscher Taschenbuchverlag GmbH und Co KG, 1991. – Bd.1. SS. 1 - 408, Bd. 2. SS. 409 – 847.
5. Rotzer H.G. Geschichte der deutschen Literatur. 2., veränderte und erweiterte Auflage. – Bamberg: CC Buchners Verlag, 2010. – 513 S..
6. Wilpert, G. von. Sachwörterbuch der deutschen Literatur. 5., verbesserte und erweiterte Auflage. – Stuttgart: Alfred Kröner Verlag, 1969. – 865 S.
7. Quellentexte zur deutschsprachigen Literatur und Kultur. Bdd. 1-4, 6. Hrsg. Von Katarzyna Dzikowska. – Poznan: Wydawnictwo Poynanskie, 2010.
8. Мізін К. І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко і з практ. частиною): Навчальний посібник для студентів-германістів (нім.). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. – 336 с.

Викладач Г. М. Шацька